

FEB 28 1919

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XII.

Cena lista
je \$4.00

Entered as second-class matter January 23, 1919, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., sreda, 26. februarja (Feb. 26) 1919.

Subscription \$4.00
Yearly

STEV.—NUMBER 47.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

200,000 OSEB JE POZDRAVILO PREDSEDNIKA WILSONA.

GOVORIL JE PRED 7,000 LJUDMI.

Predsednik razume jugoslovansko vprašanje.

Boston, Mass.—Predsednik Wilson se je izkral okoli opoldne v Bostonu. Odpeljal se je v hotel Capley Plaza, kjer je obedoval. Na potu ga je pozdravilo do 200,000 oseb. Iz hotela je odšel v dvorano Mehaničarjev, kjer je nanj čakalo že do 7,000 oseb. Ob 4:30 se je odpeljal v Washington, da izvrši delo, ki je čakalo nanj.

"V meni je bojevit kri," je rekel predsednik in občinstvo mu je pritrjevalo s ploskanjem.

Veliko navdušenje so povzročile njegove besede, ko je dejal: "Ali verujete v aspiracije Čehoslovakov in Jugoslovanov kot jaz? Ali vam je znano, koliko sil bi udarilo hkrat po njih, če bi za njihovo svobodo ne bilo svetovne garancije?"

"Ali ste mislili na trpljenje Armenije? Dali ste svoj denar, da pomagate Armentem, kar so trpeči; zdaj pa zapostavite svojo moč tako, da ne bodo nikdar več trpeči?"

Poslušale so predsedniku buno aplavirali in tako dali duška situacija se je tako poslabšala, da je nemogoče najti prijatelja na glasovnici starih strank.

Kjerkoli je delavno ljudstvo ustvarilo glasovnico iz delavev, tako da si zanesljivo pribore boljše razmere po stari metodi, "podpirajo svoje prijatelje in porazujo svoje sovražnike":

delavno ljudstvo ni moglo nicesar pridobiti po tej metodi in situacija se je tako poslabšala, da je nemogoče najti prijatelja na glasovnici starih strank.

Predsednik Wilson je povedal v svojem govoru, da pozdravijo ameriške vojake celo v takih krajinah, v katerih bi vojake druge narodnosti smatrali za sovražnike, ali se jim celo postavili v bran.

"Pred vojno nji Evropa verjela v nas, kot verjame sedaj," je rekel predsednik. "V nas ni verjela prva tri leta vojne. Zdi se, da je sodila, da se ne podamo vanjo, ker sodimo, da bomo imeli večji dobiček, če se držimo preči nje, mesto da posežemo vanjo."

"V kratkih osemnajstih mesecih se je sodba spremenila. Zato je samo ena razloga. Videli so, kaj smo izvršili — ne da bi postavili eno samo zahtevo, smo dali svoje moče in sredstva na razpolago onim, ki so se bojevali za svoje domove, toda za en namen, za človeške pravice in pravico, in ne radi tega, da podpiramo njih narodne zahteve, ampak da podpiramo veliki cilj, ki je enak vsem."

"In ko so videli, da Amerika nima samo ideala, ampak tudi idealno postopa, tedaj so verjeli v Ameriko in v te ideale."

Sedanji položaj je pa predsednik Wilson karakteriziral s sledečimi besedami: "Ali sedaj realizirate, da zaupanje, ki smo ga vpostavili po vsem svetu, naklada vam butaro — če je tam všeč to imenovati butaro? To je butaro, na katero bi moral biti vsak narod ponosen, da jo nosi. Mož, ki se protivi sedanjim tokom, ki se razlikujejo po svetu, bo našel sebe na takem visokem in pustem obrežju, da se mu bo zdelo, da je ločen od človeštva."

107,444 SMRTNIH SLUČAJEV V AMERIŠKI ARMADI.

Washington, D. C.—Vojni deparment je v pondeljek poročal, da je vsega skupaj 107,444 mož ameriške armade izgubilo življenje. Tukaj so vsteti vsi, ki so bili ubiti na bojišču in umrli za ranami in v sled bolezni kakor tudi tisti, ki so podlegli boleznim ali smrtno ponesrečili v ameriških taboriščih.

Na bojiščih je izgubilo življenje 72,951 mož; 48,768 mož je deloma padlo v birkah in deloma umrlo na ranami; 10,829 mož je umrlo na okraj morja, v sled raznih bolezni in 334 mož je smrtno ponesrečilo.

V ameriških taboriščih so izlazni pobrali 32,737 mož, v sled drugih vzrokov je pa umrlo 1756 mož; skupaj 34,493.

Poročilo kaže, da smrtni slučaji v sled bolezni nadkriljujejo smrtni slučaje na bojišču za več 5000.

DELAVCI BODO STRAŽILI 1. APRILA VOLIŠČA V CHICAGU.

TAKO SO ZAKLJUČILI ZA-STOPNIKI STROKOVNO ORG. DELAVSTVA.

Straže na voliščih so edino sredstvo proti volilnim sleparjem.

Chicago, Ill.—Na prvega aprila ne pojde na tisoče delavev v tovarne nadelo. Ostali bodo doma in pazili na voliščih, da se ne gode sleparje.

Ta našč je bil soglasno sprejet na zborovanju "Čikaške delavske federacije". Eksekutiva federacije odpošla sedaj predlog vsem lokalnim organizacijam s priporedilom, da ga odobri.

Najdi se ni bilo opozicije proti predlogu, da delaveci napravijo na volilni dan praznik in preprečijo igro raznim volilnim sleparjem. Vsak delegat, ki se je oglašil za besedo, je govoril za predlog.

Rezolucijo, ki je bila sprejeta na zborovanju federacije, se glasi:

Skozi več let so člani organiziranega delavstva skušali zboljšati razmere po stari metodi, "podpirajo svoje prijatelje in porazujo svoje sovražnike":

delavno ljudstvo ni moglo nicesar pridobiti po tej metodi in situacija se je tako poslabšala, da je nemogoče najti prijatelja na glasovnici starih strank.

Kjerkoli je delavno ljudstvo ustvarilo glasovnico iz delavev, tako da si zanesljivo pribore boljše razmere, se sklene, da vsi organizirani delaveci izjavijo, da je prvi april praznik in ob tem času prehajajo delati dobiček za svoje gospodarje, da lahko včas dan delavno volišči za kandidate, ki bodo v slavne odredbe ne dovolijo stavkati.

Na shodu so govorili razni govorniki, ki so vsi povdarijali, da delaveci povsod zahtevajo, da se odločeno nastopi proti prohibiciji. Povsod se sliši glas: "Če ne bomo bili delati, ne bomo delali."

Governiki so predlagale krajne organizacije štev. 23, 233, 399, 448 in 275 "Mednarodne lijsarske unije".

Do sedaj so še vedno dogodile sleparje na volišču. Tega dejstva se zavedajo voditelji strokovno organiziranega delavstva, ki so ustanovili neodvisno delavsko stranko. Da se take sleparje zbranijo, je treba imeti na vseh voliščih svoje števce in pažnike, da stari stranki ne moreta slepariti. Stranka nima denarja, da bi najela števce in pažnike in zato ji ni preostalo drugega, kot da se obrne na strokovno organiziranih delavev in jih vpraša, da prenehajo en dan z delom in ta dan žrtvujejo svoji stranki.

GEORGE PRAVI, DA JE ANGLJA PRED CIVILNO VOJNO.

London, 25. feb. — Premier Lloyd George je včeraj izjavil, da je Anglija na pragu civilne vojne in da mora parlament z vsemi silami, ki jih ima na razpolago, odvriti to nevarnost. Vlada je predložila v nižji zbornici naredbo za imenovanje komisije, ki bo preiskala položaj v premogovni industriji.

George je slikal kritično situacijo, ki je nastala v sled "preverilih" zahtev ruderjev. Ako ruderji začnajo krog, bodo vrgli z dela stotisoč drugih delavev in popolnoma paralizirali trgovino z železom, jeklom, stroji in premogom ter plivo.

William Adamson, vodja delavske opozicije v parlamentu, je rekel, da popolni izid gisovanja ruderjev o stavki je: 611,908 glasov za štrajk, in 104,997 proti. Frank Hodges, tajnik Premogovske federacije, je izjavil, da mora vlada podati poročilo medzah in delovnih urah za ruderje najkasneje do 14. marca, nako kocne odružitve splošno katastrofo.

JADRNICA SE JE POGREZNILA.

London, 25. feb. — Premier Lloyd George je včeraj izjavil, da je Anglija na pragu civilne vojne in da mora parlament z vsemi silami, ki jih ima na razpolago, odvriti to nevarnost. Vlada je predložila v nižji zbornici naredbo za imenovanje komisije, ki bo preiskala položaj v premogovni industriji.

George je slikal kritično situacijo, ki je nastala v sled "preverilih" zahtev ruderjev. Ako ruderji začnajo krog, bodo vrgli z dela stotisoč drugih delavev in popolnoma paralizirali trgovino z železom, jeklom, stroji in premogom ter plivo.

William Adamson, vodja delavske opozicije v parlamentu, je rekel, da popolni izid gisovanja ruderjev o stavki je: 611,908 glasov za štrajk, in 104,997 proti. Frank Hodges, tajnik Premogovske federacije, je izjavil, da mora vlada podati poročilo medzah in delovnih urah za ruderje najkasneje do 14. marca, nako kocne odružitve splošno katastrofo.

ZAMOREC LINČAN.

Sheeveyport, La. — Tukaj so našli obešenega na drevesu zamoreca Will Faulknerja, njegovog telea je bilo prelukano od krogel.

Faulkner je bil na sumu, da je umoril zakonsko dvojico T. Cowens. Ko so policejki gnali Faulknerja v ječo, so jih našli maskirani ljudje in jim Faulknerja vzel s silo.

32 MILJ V LETALU V 10 MINUTAH.

OETRTEGA POSOJILA JE BILO PODPISANEGA SKORAJ \$7,000,000.

Washington, D. C.—Zadnja posojila zakladniškega departmента izkazuje, da je bilo oetrtega posoja sredstva podpisanega \$6,989,000.

Poročilo kaže, da smrtni slučaji v sled bolezni nadkriljujejo smrtni slučaje na bojišču za več

BOJ ORGAN. DELAVSTVA PROTI PROHIBICIJI POSTAJA RESEN.

V NEW YORKU JE ODGLASOVALO 181,000 DELAVEV ZA STAVKO.

Dne 16. marca obdržava new-jerseysko delavstvo proti prohibicionistično zborovanje.

New York, N. Y.—Iz krogov strokovno organiziranega delavstva poročajo, da je 181,000 strokovno organiziranih delavev odglasovalo za stavko s prvim julijem, če bo prepovedana prodaja pijač. Geslo unijskih delavev je: "Če ne bomo pijač, ne bomo delali."

Ernest Boehm, tajnik "Centralno združene unije" izjavlja, da vsaka unija podvzela tako akcijo, kako hitro bo mogoče to vpranjanje predložiti na splošno glasovanje.

Ta izjava je bila podana na shodu v "Delavskem templju", na katerem so zastopniki organiziranega delavstva govorili proti prohibiciji.

Stedče unije so odglasovali, da se bodo bojevale proti prohibiciji: Pristanišči delaveci 65,000; ladjarji 60,000; železarski delaveci 20,000; kurjači 15,000; strojvodje 15,000; delaveci za tlakovanje ulic 5,000; klubčarski delavci 1,000.

Newyorkško društvo pismenikov je obljubilo moralno pomoč, ker jih vladne odredbe ne dovolijo stavkati.

Na shodu so govorili razni govorniki, ki so vsi povdarijali, da delaveci povsod zahtevajo, da se odločeno odločijo sami odločati o svoji usodi, ko so razmere v Združenih državah, ali kar oni imenujejo "oster razreden boj."

Na vprašanje senatorja Overmana je odgovoril, da beseda "boljševizem" pomeni najkrajšo pot v socializem. Povdarij je, da se poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je vredno, da se bodo bojevale proti prohibiciji.

Na vprašanje senatorja Overmana je odgovoril, da beseda "boljševizem" pomeni najkrajšo pot v socializem. Povdarij je, da se poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati o svoji usodi, ko so razmere pod Kersenskih vlad. Nezgodne so obljubljene.

Williams je rekel, da je bilo res, kar pripovedujejo o boljševikih, teda bi sam želel, da obesijo vse, tako da poročila o terorizmu v Rusiji pretirana. Izjavil je, da se je ljudstvo odločilo samo odločati

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

CRONACIJA 31

Datum v oklepaju n. pr. (Januar 31-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravljeno, da se vam ne ustavi list.

NOVA ITALIJANSKA FRAZA.

Ko je baron Sonino odklonil, da je predsednik Wilson razsodnik v italijanskem jugoslovanskem sporu, so se Italijani poslužili nove fraze, da Jugoslovani ne formirajo svoje države, da utemelje svoje zahteve.

Fakta seveda govore popolnoma nekaj drugega kot take fraze, s katerimi hočejo italijanski imperialisti vte-meljiti svoje zahteve po pokrajinh, v katerih žive Jugoslovani v pretežni večini.

Revolucionja v jugoslovanskih državah je bila izvršena, preden sta italijanski in avstro-ogrski general podpisala premirje. Organizirana je bila vlada v Ljubljani in Zagrebu pred sklenjenim premirjem in tudi Jugoslavija je bila proklamirana preje. To dejstvo direktno pobija fazo, da Jugoslovani niso opravičeni do krajev s pretežno jugoslovansko večino prebivalstva, ker nimajo svoje države.

Pa recimo, da Jugoslovani res nimajo še svoje države in pristanimo na fazo italijanskih imperialistov samo glede jugoslovanske države. Če jugoslovanska država še ne postoji, ali res nimajo Jugoslovani pravice do jugoslovanskih krajev? Demokracija je vedno odgovorila na taka vprašanja, da ima vsaka narod pravico do samoodločevanja. In če ima vsak narod pravico do samoodločevanja, je to sporno vprašanje lahko pravično rešiti.

V pokrajinh, ki se jih prilastujeta Italija in Jugoslavija naj odloči ljudstvo s plebiscitom (splošnim glasovanjem), kam naj pokrajine pripadejo. Predsednik Wilson je v svojih govorih v vojnem času večkrat povedal na ves glas, da tako vprašanja reši najpravičnejše plebiscit. Takrat nismo slišali najmanjše opozicije v Italiji proti Wilsonovim sugestijam. Ravnotako se ni nihče oglasil, ko je predsednik Wilson govoril svoj znameniti govor dne 22. januarja 1917 in ko je kasneje proglašil 14 točk mirovnega programa.

Če bi se takrat oglasili v Italiji in rekl, da se ne strinjajo s proklamacijami predsednika Wilsona, bi jih danes še razumeli, da zahtevajo pokrajine, ki tvorijo etnografično, gospodarsko, politično in narodno jugoslovansko enoto. Ali oni so molčali in njih molč potrdi, da so se strinjali s predsednikom Wilsonom, da ljudstvo samo odloči s plebiscitom o svoji usodi. Ta molč je tudi potrdil, da se ne bodo sklicevali na tajno londonsko pogodbo, ampak da so zadovoljni, da se zahteve narodov rešijo pravično in demokratično na podlagi izjav predsednika Wilsona, ki je bil glasnik zaveznikov v vojni proti avtokraciji centralnih sil.

Ta avtokracija je sedaj poražena in ni najmanjše nevarnosti, da pride še kedaj do moči in ogroža demokratične narode, kajti steti in pomandri so jo pomagali narodi, ki so ječali pod njo in skozi stoletja občutili njen kovano pest.

Plebiscit je ključ do rešitve italijansko-jugoslovanskega vprašanja, in kdor želi da se ta spor pravično in mirno reši, kot se spodobi za demokracijo, ki prizna voljo ljudstva za najvišji zakon, bo sam priporocil: Ljudstvo, ki živi v pokrajinh, radi katerih se prepričajo Jugoslovani in Italijani, naj odloči s splošnim glasovanjem o svoji usodi, ki naj se izvrši pod kontrolo komisije demokratičnih narodov.

Če se to zgodi, ne bo to vprašanje le pravično rešeno, ampak bo izvršeno tudi po ljudski volji, ki je najboljša garancija, da ne nastanejo zopet novi spori, ki lahko zanetijo iskro, da vzplamti v nov požar.

Za poznanje Rasputinove pisave in njegovih inspiracij ni treba "največjih" očal in svetilke pri "najbelejšem" dnevu, ampak zadostuje zdrav človeški razum.

Kdor laže, tudi krade, pravi slovenski pregovor. Sie Rasputin!

Če bi nevošljivost gorela, bi menih Rasputin ne smel nikdar vprašniti vžigalice, kajti zanj bi postala nevarnost, da se spremeni v živo bakljo.

Če so delavci organizirani so močni, neorganizirani so sibki in služijo privaten podjetnikom za igračo.

Kraljevska bajka.

IZ URADA TISKOVNEGA ODSEKA SRZ.

Pod tem naslovom piše ljubljanski "Naprek" 18. dec. 1918 sledi:

"Rimljani so posajali svoja cesarje po smrti med bogove, živim so pa gradili svetišča. Krščansko enoštvo je odpravilo malikovanje in je zaklenilo živju cesarjem temple in zastavilo umirajočim pot na Olimp, ampak rimska šegaizza dobe narodnega propada se je ohranila v novih podobah in živi še dandanašnji. In tudi v Jugoslaviji!"

Kraljevska bajka, ki se je predala okoli kronanih glav, ki je prisovala vladarjem vsa velika zgodovinska dejanja in vse blagodejne družabne naprave, ki je adjustirala — vsakega in vsak čas — z najlepšimi čednostmi in z vsemi človeškimi in nadčloveškimi vrlinami, ki jih z radodarno roko sipala z vladarske glave modrost in pravičnost in v njih srca plemenitost in junaštvo, ta kraljevska legenda se razpreda tudi pri nas v kratkih dnevh našega narodnega združenja tako gabro, da se človeku že ustavlja.

Tisti, ki so še včeraj in pred včerajnjim omakali peresa v črnozloto lojalnost in drsalni ujimi po papirju ter smetili naše abecede, čitanke, zgodovinske knjige in časopise z gamljivimi zgodbami in veličastnimi himnami na degenerirane habsburške tirane od Rudolfa Habsburškega do Karla ter z vnesenimi opisli slike rajske miline cesarje Zite, ki so v zadregi ih po potrebi razgrinjali pred nami otroške plenice cesarskih princev in iskali na njih sledove vladarske kreposti, ti ljudje so z nagliego žonglerja v cirkusu menjali svoj kostum in premenili svojo dinastično zvestobo in zdaj poveličujejo novega vladarja in njegovo dinastijo in zopet dele z radodarno roko modrost in pravičnost, plemenitost in junaštvo. Prav tistim ljudem, ki so še pred kratkim v governi razlivali zvestobo do Habsburžanov po naših javnih zastopih, brizga danes iz ust poln eurek lojalnosti in vdanosti do Karagjorgjevev.

Kar se nam ob tem gnusnem pojavu bizantinizma in dinastičnega servilizma zdi potrebno povedati, je tele: Za socialiste, ki želimo, da si naš narod po zedinjenju pridobi najdovrsenejšo obliko demokracije, začasna ustanovitev monarhističnega režima ni katastrofa, ker znamo demokratična načela uveljaviti tudi v monarhiji. Gledati pa moramo, da kraljevska bajka ne razpreda svoje pajevine, da nam s popačenjem zgodovinskih faktov ne pokvari narodne vzgoje našega ljudstva, zlasti pa naših otrok. Tako v kali je treba zatreti pojavitveno se legendi, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi prejeli svoje narodno edinstvo in svobodo kot "darilo iz rok kralja Petra in kraljeviča Aleksandra." Tako je bilo v vseh časih, da so si vladarji iz vseh dinastij radi lastili zasluge za dečka, ki so jih drugi sprožili, drugi izvršili in drugi plačali. Dobro je zadel angleški publicist William Corbett, ko je dejal, da je vse, kar je dobrega in koristnega v monarhijah (šola, sodišče itd.) kraljevsko, le javne dolgove jmenuje državne ali narodne.

Vemo, da so veliki uspehi sedanjih dni sad v narodu združenih sil in naporev, njegovega junaštva in mučenosti in da bomo tudi v bodočnosti deležni le tistih uspehov, ki jih sami ustvarimo iz svoje moči. Zato pa proč s kraljevsko bajko, proč z "lojalnostjo", ki ubija, kajti vidimo, dostojnost, možnost in zunajnost! Pač pa ni nikoli preveč previdnosti in nezaupnosti, ki je poglavita demokratična čednost in podlaga vse ljudske politike. Ne pozabimo na zlate besede Meengerjeve: "Vlado sestavlja na najvišji stopnji le počitn oseb, ki razpolagajo z vojsko in dobro organiziranim uradništvom, ki znajo skrivati svoje namene in jih vsled težljih temeljito pripravljajo." Vzite tem mogočnim sredstvom vlaže niti zdaleč ne zaupajo ljudstvu, organ njih nezaupanja je policija. Ljudstvo pa je velika neurejena množica, ki se razgiblje v sile sunkoma v daljših razdobjih in ki ne zna skrivati svojih stremljencev. Policejo mora pri ljudskih množicah nadomestiti čuječe nezaupanje kot poročilo uspeha.

Narod, ki ne zasleduje svojega državnega življenja z nezaupnim očesom in da ne preteha sleherne-

ga državnega akta s stališča politične svobode, izgubi prav kmalu svojo samoodločbo siloma, ali mu jo pa neopaženo izmazne vladajočo delovanje."

Rojakom v premišljevanje.

Ameriški poročevalc Herbert Corey je včeraj telegrafiral iz Pariza Skaskemu dnevniku "Daily News" med drugim tudi sledi:

"Jaz sem bil prvi žurnalista, ki sem prišel v Jugoslavijo, toda moral sem se vrniti, kajti Italijani ne dovolijo, da bi pisala in brzavje iz Jugoslavije dosegle znanji svet. Našel sem tam politično edinstvo in navdušenje. Živejni položaj je pegast, toda živežne zaloge v Sloveniji, Hrvatski in Srbiji bodo vsekakor zadostovale do prihodnje letine."

"Slovenski Naročil" v Ljubljani je 21. decembra 1918 poročal sledi: "Nabiranje za srbsko sredino izborni napreduje. Tako iz sred radi niso kmalu darovali naši ljudje, kakor sedaj. Galijivo je, da tudi neimoviti sloji, celo posli hito prinašati svoje prispevke. Nabralo se je doslej 1559 kosov perila, oblačila in obutve in največ same nove stvari. Nabiralne pole za denar že krožijo po deželi. Narodni sveti šele organizirajo nabiranje, vendar je odboru že dospelo denarja 13,000 kron. Čeprav se naroči 8000 parov."

V drugem izkazu (20. decembra 1918) poroča ravno ta list: "Za srbske sestre smo prejeli danes 10,889 kron in 48 vin. Večje svote so darovali sledi: dobrotvorni: Vojaško sodišče SHS v Ljubljani 246 kron, uslužbenici državnih zelenic 350 kron, Narodni odbor v Kranju 1100 kron, Narodni odbor v Kranjski Gori 719 kron, prof. Dolar 50 kron; oblike se je nabralo 832 kosov in med drugimi so darovali: tvrdka Korendan 77 kosov, tvrdka Krisper 24 parov, čevljev itd."

Na to sta dva primera izmed dnevnih izkazov v starokraskih dnevnikih. Nikdar nismo bili proti temu, da se nam nismo proti temu, da se pomaga srbskim sirotom, toda vprašanje nastane:

"Kdo je na Slovenskem tak strasna beda, kakor jo slikajo nekateri v Ameriki, zakaj slovenski posli in slovenski trgovci v staro domovini prispevajo denar, oblike in čevljev le za srbske revete in zakaj ne tudi za slovenske sirote?"

Pozdravljen kralj!
Zivel Peter, kralj svobode,
živel nam juanški car,
složil v jedem tri si rode,
bodi vere mu vladar!

Jug slovanski Te pozdravlja,
kar spasište naših muk,
in prisego Ti ponavljaj!

Ljubljana Te slovenski jug!

Čeprav je venec Vila vije,
vstal je naš rododrin:

Sloven na Ti večna klijie,
kralja Marca verni sin!

V kolo slavoko, pobratimi,

Srb, Slovence in Hrvat —

Domovina, poljub primi,

treba bratsko primi brat!

Složil v jedem tri si rode,

kar spasište naših muk:

Zivel Peter, kralj svobode,

venča Te slovenski jug!

Te zakleta vojska spaša,

zbudil jo je kralj Matjaž:

Da je vraga pokončala,

vodil si je kralj Ti naš!

Sokol plove nad planino:

Bože čuvaj našo pot,

Bože čuvaj domovino,

čuvaj nam kraljevi rod!

Ne, bože čuvaj, nismo mi zlostite pesni!

Ponatisnili smo jo,

odkod? Kaj misliš, dragi čitatelj?

odkod? Ugibaj! — Iz srbskega u-

radnega lista? Iz kakšne revije v

Bogradu? Iz kakšnega ultrakle-

niknega lista?

Ne bo nič, dragi! Motiš se. Ta pesem je bila natisnjena na prvi strani ljubljanskega "Slovenskega Naroda" dne 13. decembra 1918 in podpisana je neki Ž. L. Možirski. Ta list je glasilo slovenskih liberalcev v Jugoslaviji, na prednjaku, zelo naprednih, na pravrednih ljudi! Zadnje čase so se ustili za demokrate. O, demokracija, ali ti ne zardi obraz sramot! In ta pesem še ni vse. So še druge v eirilicah, v srbočini, so članiki polni pasjepočnih poklonov in najostudnejšega lizunstva. Kakšna sreča, da je malo teh ljudi! Klerikale in socialisti so za republiko in "Narod" braha naši! Politična ljudstva pa je velika neurejena množica, ki se razgiblje v sile sunkoma v daljših razdobjih in ki ne zna skrivati svojih stremljencev. Policejo mora pri ljudskih množicah nadomestiti čuječe nezaupanje kot poročilo uspeha.

O, veliki naš Cankar, zalaži se za nas! Teje Drama "Ital-

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDROŽENJE.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Sedet v Chicago, Ill.

HADZORNI ODBOR:

Ivan Krešić, J. Kvartič, Joško Ovenc.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Poglodič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Savs, Frank Udrovič, Charlie Velsel, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na sledi naslov:</p

Umorjena nuna.

Travers City, Mich. — Tukaj so umrli mrtvo truplo "sestre" Mary Johns, ki je v letu 1907 izginila iz Izadora, nahajajočega se v bližini tega mesta. Župnik, ki je takrat upravljal cerkev, je kmalu izginal za nuno. Tega duhovna zdaj išče. Okrajni uradniki okraja Leela-nau so prepričani, da je bila nuna umorjena.

Nedavno je imela neka tukajšnja mlada žena neke zveze z nekim možkino iz te okolice, ki ji je zagozil, da bo našla počitek poleg "sestre" Mary pod cerkvijo, če razkrije razmerje.

Ženska je stvar naznana oblastim, ki so uvedle preiskavo, vodeno do strašne najdbe.

Traverse City, Mich. — Kasnejša poročila govore, da je celo stvar razkrila 19-letna farmarjeva hči Marta Miller. Ona obtožuje "fathra" Edward Podlesweskega, ki je naslednik "fathra" Bienoweskog. Millerjevo so prepeljali v bolnišnico v Ann Arbor, kjer je postala mati.

Izpodvala je, da jo je father Podlesweski spremil v bolnišnico. Zadnjo poletje ji je povedal, da je dobil informacije, da "sestra" Mary leži pokopana pod cerkvijo. Dalje je dejala, da ji je "father" Podlesweski pravil, da je prejel naročilo, da naj mrtvo truplo nune pokoplje na pokopališču, ker bo klet pod cerkvijo predelana. Naročilo je izvršil s pomočjo Jacob Fleese, mehanjara v Isadoru.

Flees pravi, da je v avgustu šel v družbi "fathra" Podlesweskega v cerkev in je izkopal truplo, ki naj bi bilo sestre Mary. Truplo je ležalo par čevljev pod zemljo in v koto. Od trupla so ostale kosti, rožni vene in kos vrvi, s katerimi imajo nune prepasano haljo. Te ostanke sta položili v lesen zahoj in "father". Podlesweski jih je obdržal dva dni, češ, da jih počakne umam v samostanu.

Dva dni kasneje sta s "fathrom" Podlesweskim odnesla v noči ostanke na pokopališče blizu cerkve in jih pokopala. Nad ostanki sta vsadila grmovje.

Oblasti so izkopale zaboj s kostmi in ga izročile močni straži, da ga kdo ne ukrade.

Sestra Mary Johns je bila rojena v Chicagu. V starosti 9 let se je preselila v Detroit. Oče ji je umrl, mati je znorela, siroto so prepovorili, da je vstopila v samostan poljskih frančiškanov in je postala nuna, ko je bila stara 18 let. V isadorski klošter je prišla iz Detroita v letu 1906.

Manistee, Mich. — Tukaj se aretilari Stanislavo Lypchinskijevi, kuharico "fathra" Bienoweskog, ki je pasel ove na fari ob času, ko je izginila nuna Mary Johns. Kuharica je obtožena umora prve vrste. Izdana je bila tudi tiralnica za "fathra" Bienoweskoga, pa še nihil izročena. Farovž je zastrupen.

Kuharica in "father" tajita, da je nujna kaj znanega o nujni smerti. Kuharica trdi, da je nuna zapustila samostan, da gre na srečeh in da ni o nju nič slišala, dokler niso našli njenega trupla.

"Father" Edward Podlesweski,

ki je naslednik "fathra" Bienoweskog v kloštru, je priznal, da pomagal izkopati truplo nune in ga pokopati na pokopališču.

RASPUTINIMA ZDAJ CHANCE.

To je sedaj nekaj za slovenskega Rasputina v Chicagu, da pomaga razvozljati uganko. Zakaj je bila mlada nuna umorjena? Ali se niso "pobožni" zločinci bali, da jih po svetem pismu zadene smrt kot plačilo za greh, kajti kot "pobožnjaki" so znali sv. pismo na pamet? Ta dogodek bi se dal prav mično in realno, seveda realno, opisati v Ave, da bi služil drugim "pobožnjakom" za zgled, da vera ne zboljša ljudi z zločinskim inšinkti, četudi imajo vse "zgnez" na sebi.

Menih Rasputin, poskusite!

DOPISI.

Racine, Wis. — V "Glasilu K. S. K. J. št. 6" z dne 12. februarja sem videl članek, kateri priznava že vse meje doslovnosti. Ni moja navada pisati v liske, toda sedaj ne morem pomagati, da ne bi odgovoriti na ta nesramni napad.

Ko bi vam ne pozval razmere v star domovini za časa vojnega, tujostni misljenja, priprostega

judstva namreč, ker razni fra-karji in petolizniki so vedno enaki, in ne vedel razmere, kakoršne so sedaj tukaj, bi mogoče še molčal. Tako pa moram odgovoriti nekoliko na oni nesramni napad. Razumeti ne morem, da je urednik emenjenega "Glasila", ker ga poznam osebno in ga smatrajam kot previdnega in razsodnega moža, da pusti priobčiti tako nemanžano, katera ne spada v noben pošten list.

Prišel sem v Združene države že za časa vojne in lahko bi napisal egle knjige o vsem, kar sem viden in doživel v Ljubljani za časa vojne. Toda, na žalost sem viden kako čudno stališče so zavili američki Slovenci v svetovni vojni napram svojim lastnima rojakom v star domovini. Radi tega sem raje molčal, bi še sedaj, ko bi ne bil izvan. Spominjam se še dobro, kako sem nekoč pozivjal vse slovenske urednike, da naj bodo složni in da naj skupno delujejo za svobodo in prostost slovenskega naroda v star domovini. Prepričan sem, ko bi opisal moje doživljaje za časa mojega triletnega bivanja v Ljubljani, bi me gotovo nazivali z izdaljem stare domovine. Poslušal sem tukaj razna kritiziranja in viden sem tudi, da se napredno misleči ljudje niso dali preslepkov od raznih hinavev in klečplazev. Videl sem razna podla denuncijanstva od nekaterih rojakov, kakor n. pr. V. Colfinwoodu. Rad bi vedel, kaj so s tem nameravali. Ali bi ne bilo boljše, da bi molčali in ne osramotili sami sebe.

Nesramno je napadati uradnike v centralnem in izvrševalnem odboru SRZ, ki delajo noč in dan in sicer brezplačno v dobroru slovenskega naroda. Seveda človek se v hudi stiski lovi tudi slame, da bi se rešil in povabi zadnje moči, da se ohrani pri življaju in tako delate tudi vi. Pozna se, da vam teče voda v grlo, ker se poslužujete tako podljužnim napadom na poštene osebe v vedenju SRZ. Vprašujete, ako je dačka oseba v centralnem odboru poročila za miljon tolarjev. Na to vam odgovarjam, da nisam zahtevali poročila od nobenega Tana centralnega odbora, toda zaupanje v može, kateri so v edenkrat sta nam garancija in poročilo, da bo vsaki dar dobro shranjen in da bo prišel na pravo mestno. Saj so to vendar prostovoljni prispevki in tudi vam je dovoljeno nabirati prostovoljne prispevke in ravno tako tudi darovati. Prepričani smo, da si ne bo neben član centralnega odbora okoristil z denarjem nabranega v milijonski sklad. In o tem smo tudi prepričani, da vam ljudstvo ne zaupa in da ne bo darovalo, ker Vas pozna, da ste hinavski propagatorji. Vprašujete, za kaj se bo porabil ta nabranai denar. Kaj vam pa je mar. Ali ste kaj prispevali? V našo nikdar sito bi sago in. Jaz imam pripravljenih vse čas \$25. — da jih podarim v milijonski klad, kakor hitro pride kak nabiralec, da jih odrinem, pa me ne bo nič skrbelo, kam bodo šli, ker sem prepričan, da bodo porabljeni v prave namene. Morebiti mislijo ti hinavev, da se bo porabil ta denar za kako propaganda za ločitev cerkve od države in ne vem še v kakih namenih. Naj bodo le brez skrbi. Kar prinese čas, temu se ne bo mogel noben teh hinavev ubraniti. Kadar pride kolekt za sklad, da bi se porabil za propagando za ločitev cerkve od jugoslovanske države, imam pa pripravljenih \$50. — in za "kaneel paragraf" na lažnih \$50. — Da bi enkrat za vselej izgubili razni duhovni politični moči in da ne bodo mogli več ljudi "blufat", kot so jih dosedaj.

Nevoščljivi ste, ker se SRZ nihali, da ima 93 odstotkov ameriških Slovencev za sabo. Koliko jih pa imate Vi? Saj bi vendar vaša stranka, katera ima tak velik vpliv vsepovod, mogni imeti desetkrat toliko. Zajak se pa vi ne hvalite, koliko jih pa imate vi. Seveda sram vas je pevdati, koliko jih imate, ker bi s tem osmelišili sami sebe. Menda radi tega nimate nobene večine za sabo, ker ste prešeni in prekročnisti. In pretečna večina slovenskega naroda v Ameriki vam je obrnila hrbel in zgubila zaupanje in Vas.

Trdite, da je neki član centralnega odbora za omrežjem Chicagi. Zakaj pa ne povesi i mena in vzroka. Hinavev! V danem časih se prav ligajo napeti, da je kaj za kakšno malenost v jezi za nekaj dni in je pogleg tega največjega poštenjaka. Le

bolj počasi in premišljeno, sicer se vam lahko pripeti kaka jako neprijetna stvar.

Pozivjam vse urednike slovenskih časnikov, da naj v bodoče preprečijo pricbštitev takih nesramnih in podlih napadov, kar se vsakemu poštenemu človeku gnusi.

Jožef Radelj.

PISMA IZ STAREGA KRAJA!

Prosim rojake, kdor prejme kakšno pismo iz Jugoslavije ali iz krajev pod italijansko okupacijo, da mi pošlje kuverto z znamkami vred, kdor je nemar hraniti. Vsakomur bom zelo hvaljen in poštino povrnem. — John Molet, 4008 W. 31. St., Chicago, Ill.

OPOMIN.

S tem želiva opomniti Franc Ježnata iz Biwabik, Minn., da naj poravnava, kar je zakrivil tukaj na Granville, Ill. in sicer v teknu DNI. Ako pa tega utoriti noče, sva tedaj primeroma to naznani v javnosti. Stefan Mahnić in Anton Prosin, Granville, Ill. Box 492.

Pojasnilo!

Vsem, ki ste me uprašali pisano za farme, vas prosim, da malo potrpite, odgovoril bom in da vsem natančna pojasnila čim hitreje mogoče, prej sem toliko pisem, da mi je nemogoče vsem tako hitro dati odgovora. Neznanim tudi vsem, ki ste mi pisali, da bi se bila kmalu pisma zgubila, ker je bila tiskovna napaka pri imenu ulice oziroma ceste, kjer stanjem, ker pa je tam oseba s ravno enakim imenom sem vseeno prejel pozneje vsa pisma na moj dom, katere mi je on izročil in sicer en cel teden pozneje. Kar se tiče tiste farme s 300 akrov, se ta nahaja v državi New York in je že pro-dana. V kratkem prejemem kataloge ali cenike od farm, ki so na prodaj in pošljem vsem, ki ste mi pisali po enega, tam boste lahko sami videli vsako vratne farme in raznih državah, vse natančno opisano, kje so farme naprodaj, koliko stanejo in kje se nahajajo, ter kako so daleč stran od železniške postaje.

Vse bolj natančno vam budem razložil pismo prej v kratkem le samo malo potrpite do tedaj. Za vsak slučaj pa se obrnite na moj naslov: JOHN ŽULICH, 1261 NORWOOD RD., CLEVELAND, OHIO. (Feb. 26)

ISČEM SVOJEGA

brata Andra Primozich, pred osmimi meseci mi je pisal iz Pueblo, Colo., in sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim, če vam je tega lista tako kateri ve za njegovo naslov, naj mi ga naznani. Če ho pa sam čital ta oglas, naj se mi prijaví, ker mu imam za poročati zelo važne stvari. Moj naslov je:

Joe Primožich,
P. O. Black Diamond, Wash.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma.

Naročina znaša \$2.50 na leto.

\$1.50 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC

3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILLINOIS.

Marija Sluga,

1828 W. 22nd St.
CHICAGO, ILL.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena

BABICA

je učljivo priporočena slovenskim in črvenim členom.

Službeni člen Marija Sluga.

RAD BI IZVEDEL

za svojega brata Martin Benka doma iz Škrilga pri Igli. Kakor sem čul se nahaja nekje v Minnesota in v Ameriki je že okrog 20 let. Cenjene rojake učljivo prosim, če kdor ve za njegov naslov, naj mi ga naznani ali ako bo sam oglas čital, naj se mi prijaví svojemu bratu.

Anton Benka,
701 Cornell Street,
Barberton, Ohio.

Ali je vojska minula?

Gotovo se zadovoljno nasmejete ko slišite Harry Lauderjevo pesem: Hurá! minula je vojska, hora bitka je dobljena. Toda tudi druga vojska je, ki ne bode nikoli končna — naša neumorna bitka z strupni zbirajoči se v drobovju, ter proti delu bakterije, ki se vedno zbirajo v našem telesu ter se mora odstraniti kar prej mogoče. Trinerjevo grenko vino je zdravilo, ki očisti naš drob popolnoma. Tu vam je eden iz med mnogih slučajev naših mnogih bolnikov: Leadville, Colo., Jan. 28, 1919. Ko bi ne imel ravno Trinerjevega grenekga vina pri rokah, bil bi danes mrtev. Vaš Giovanni Pietti. Dobri se po vseh lekarnah, \$1.10. — Revmatizem, nevralgija, putika, boleči udi in druge slične bolezni trinščijo človeka in zahajajo v hitro olajšanje se najhitreje odpravijo z Trinerjevim Linimentom. Po lekarnah 35 in 65c po pošti 45 in 75c. Jos. Triner Company, 1333—1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

POZOR SLOVENCI!!

Mi želimo naznati vsem Slovencem in Hrvatom, da imamo na razpolago motorne avtomobile za prevažanje vseh potrebščin kot pošti, pritljavo itd. v mestu in iz mesta. Mi jemčimo hitro in točno postrežbo vsak čas po dnevnu ali v noči. Za slučaj ako nas potrebujete se izglasite osebno ali pa potom telefona na: ADRIATIC MOTOR EXPRESS, 1851 W. 21st Street, Chicago, Ill. — Telefon Canal 7388.

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesечно na 36 straneh in vsega za vse 10.00 \$2. Cas 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

Previdne gospodinje

Imajo doma vedno eno steklenico

Dr. Richterjeva

PAIN-EXPELLER

Zanesljivo sredstvo za vtrjenje pri revmatizmu bolničnih, prehladu, zavjetovanju itd.

Jedino pravi s varstveno znako sidra.

35c in 65c v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

za svojega prijatelja Frank Cesara, pred dvema leti bila sva skupaj v Goldfield, Nevada. Doma je iz Moravč na Kranjskem. Cenjene rojake prosim, če kdo ve njegovega naslova naj mi ga naznani ali pa ako bo sam čital ta oglas naj se mi prijaví glede društvene zadeve.

Tony Orehek,
P. O. Black Diamond, Wash.

SVARILO.

Pazite se pred mojo pobeglo so-promo Marijo Benko, rojena Sedel doma iz Iške vasi pri Ljubljani. Pobegnila je pred 6 meseci nekam proti Pittsburghu, Pa. Torej svetim vsakega, da bi se že kjer drugi ne vjet na njene limanice kot sem se jaz.

Anton Benka,

701 Cornell St., Barberton, O.

Velik zločin je varati bolne NE DAJTE SE VARATI</h

IZ GLAVNEGA URADA.

DOPISNIKOM V UVAŽEVA
NJE.

Naše dopisnike opozarjam, da je sedma redna konvencija ustavnova tiskovni odbor, kateremu se imajo pošiljati vse pritožbe radi dopisov in drugih stvari, tikači se uredništva glasila. (Glej pravila na strani 86, točka 6.)

Pritožbe se torej ne pošiljajo upravniku in ne urednikom, oziroma onim, proti katerim se dopisnik pritožuje, temveč predsednikom SNPJ.

Obenem želimo pojasniti dopisnikom, ki so nejevoljni, če ne priobčimo njih dopisa v celoti, da je to v največ slučajih nemogoče. Dopisov je večiko in v poštovanju je treba vse, a prostor v "Prosveti" je dragocen in urednikova dolžnost je, da ga izrabiti v največjo korist čitateljev. Če n. pr. kateri dopisnik napiše dolg dopis, pa urednik vidi, da je mogoče povečati vsebinsko takega dopisa na kratko, bo to gotovo tudi storil in noben razumen človek se ne bo čutil zato užaljenega.

Dopisnikom, ki še žalujejo za poginjeno staro Avstrijo in ki na vsak način hočejo, da "Prosveta" prenehne pisati za osvoboditev Jugoslovancev ter zabavljajo prostovoljnemu milijondolarskemu davku, zrazen pa sami priznavajo, da niso zmožni dopisovanja, ker jim blažena Avstria ni dala boljših Šol, tudi niso mogoče ustreči. Naložga SNPJ. ni samo dajati podpore v bolezni in smerti, temveč tudi izobraževati v modernem in socialno političnem duhu. In če "Prosveta" piše za osvobojenje našega naroda v starem kraju po programu SRZ, izvršuje del te jednotne naloge.

Da bo združen in svoboden jugoslovenski narod boljše napredoval in se lepše razvijal na gospodarskem in kulturnem polju, kakor pa tlačen in razdržen, to razume vsak, ki logično misli.

Vine. Čainkar, predst. S. N. P. J.

IZ UPRAVNIŠTVA.

Niže primašamo letak, ki ga upravništvo razposlalo vsem krajevnim društvom S. N. P. J., da ga tajniki prečitajo na seji in tako seznanijo člane, da je pričela nova tekma za nabiranje narodnikov na "Prosveto."

Neutemeljiva je resnica, če hočemo rasti, povečati svojo organizacijo in obdržati v svoji organizaciji tisto, kar imenujemo moč in vpliv, moramo širiti svoj dnevnik med ameriškimi Slovenci.

Med pittsburško in springfieldsko konvencijo se je članstvo S. N. P. J. tako ponosilo, kakor se nikdar v katerem drugem prejšnjem medkonvenčnem času. Naša jednota tudi sedaj še vedno raste, dnevno bo kmalu pet let, od kar je prenehalo naseljevanje Slovenec v Ameriko.

K temu naraščaju jednotne pomaga poleg drugih sredstev tudi dnevnik, ki pride dostikrat v naših, v katerih ni še člana S. N. P. J.

Če prideamo do spoznanja, da je dnevnik dobro agitatorično sredstvo za pridobivanje članov, potem moramo to sredstvo povečati in mu dati novih moči, da bo še uspešnejši temnikovalo. To se pa zgodi, če povečamo število narodnikov na "Prosveto." Za tako delo je pa najprimernejše sredstvo tekma med nabiralcem narodnikov, ki spodbuja k delu in agitaciji.

KONTEST ZA NABIRANJE NARODNIKOV LISTU "PROSVETA"

Glavni izvrsevalni odbor S. N. P. J. je na svoji letni seji sklenil, da se razpisuje konkurenca za nabiranje novih narodnikov za "Prosveto." V ta namen je odbor dovolil, priroščiti \$150.00 za nagradne. Kontest ima trajati TRI MESECE in sicer se prične 1. marca in traja do 31. maja, 1919. Prvi deset kontestantov dobi prvo nagrado in drugi deset dobe druge nagrade. Vsake tajnike in tajnico društva, kakovosti, posamezni člani S. N. P. J. in njihovo pravico se podatki v koncept. Ampak vseč narodnik, ki postopi v konkurenco, je dobitnik prve nagrade.

NOVE NARODNIKE IN ZA VSE ENAKO CE SO ALI NI SE CLANI S N P J. Vsekakor se poda konkurenca na mestu, ki smo jo ustvarili. "Prosveta" je vseč narodnikov, ki je prejel pravico v konkurenco.

meni nove narodnike za konkurenco. To pa radi tega ker, se bode ne dvonano pri nabiranju narodnikov za "Prosveto" tudi pobiralo narodnino od starih narodnikov, je torej zelo važno, da se vselej omeni na listku nov narodnik, star narodnik, če ni te, opazke je zelo težavno upravniku natančno kontrolirati poslano narodnino.

Bratje in sestre, ki bodo šli v konkurenco naj si zapomijte, da dobijo nagrado v blagu, ali pa hočejo tudi v gotovem denarju. Pregled teh nagrad so pa opravičeni tudi do svoje provizije, katera je za nove narodnike po 25¢ od dollarja.

O tem ni govorja, da se ne more razviti agitacija. Skoro v vsaki naselbini se bodo še preeje ljudi, ki še niso narodnici na "Prosveto" in če jim pojasnijo, da je to eden najboljših slovenskih listov, in če pojasnijo članom S. N. P. J. da imajo doplačati samo še \$2.80, pa bodo dobivali list vsaki dan, mesto samo enkrat v tednu, potem nihenega dvoma, da se ne nabere preeje veliko število noveh narodnikov.

Sicer je pa list "Prosveta" lastnina vseh članov Slovenske narodne podporné jednote, in več imamo narodnikov, tem širša je agitacija in plodnejši doneski za list.

Na delo bratje in sestre pokažite, da vam je list pri sreči in da se zanj žrtvujete, če je treba.

Z bratskim pozdravom za Prosveto

Filip Godina.

ČETRTA SEJA GLAVNEGA ODBORA S. N. P. J.

popoldne 24. januarja 1919.

Predsednik Cainčar otvoril sejo o pol dveh popoldne. Prečita se zapisnik tretje seje in z nekaterimi popravki sprejme.

Glavni tajnik prečita pismo, napolnjeno na predpisani glavnega nadzornega odbora. Piše brat Katz, član društva št. 86, ki je zgubil tri prste na roki in bi rad dobil odškodnino. Sklenjeno, da se ravna po pravilih, glasom katerih se za zgubo treh prstov na roki ne more zahtevati odškodnine.

Društvo št. 50 v Clinton, Ind. prosi, da se plača bolniška podpora članu Mike Mosiću, ki je bil obstreljen od banditov. Po pojasnilu je bilo sklenjeno, da se bolniška podpora izplača.

Peter Babič, član društva št. 22 v Trimountain, Mich. prosi za odpravnino, ker je bolan na sušici in neozdravljen. Sklenjeno, da se odpravnino izplača v smislu starih pravil.

Martin Petrič, član društva št. 168 v Johnstownu, Pa. je bolan na tuberkulozi in želi odpravnino. Preiskan je bil od dveh zdravnikov. Sklenjeno, da se mu odpravnino izplača in sicer v smislu starih pravil, kakor hitro dobimo od društva tozadnevo izjavlo — Da se izognemo vsakemu nesporazumljivju, se sklene, da se vsem tistim članom, katerim je poteka podpora na starih pravilih, izplača odpravnino v smislu starih pravil, onim članom pa ki jim je potekla celotna podpora po vseh pravilih, se izplača odpravnina v smislu novih pravil, ako jo zahtevajo in imajo vse tozadnevine listine pravilno in zadovoljivo izpolnjene.

Mary Jazbec, omoužena Volk, članica društva št. 65, Breezy Hill, Kans. je spremenila svojo oporočko, po kar je umrla prej, predno je prečita spremenjena polica v potrdilo na gl. urad. Prva oporočka se je glasila na ujeno mater, druga pa na ujenega soprog. Gre se za vsoto \$50, kar ostane po izplačanih pogrebnih stroških od celoletne smrtnine \$150. Oporočko je bil spremenjeval le sedem dni pred smrtno in ker je bila članica ustreljena po nešteči, se smatra, da je bila spremembu veljavna in se ostane smrtnine, v znesku \$50 izplača soprog, na katerega se glasi sprememba oporočka.

(Konec prihodnjo sredo.)

Ljubljana, štev. 48. Črstan: Barbara Pau-

lič, c. 29188. Matt Klementič, c. 27372.

Novo pristopilo: Frank Kleink, c. 31291.

Anton Grum, c. 31292.

Skola, štev. 56. Umrl: Steve Kander, c. 31293.

Zvezda, štev. 52. Umrl: Joseph Jeran, c. 19182. Novo pristopilo: John Baláš, c. 31295.

Frank Mikš, c. 31294.

Planina, štev. 57. Umrl: Joe Gasparič, c. 682.

Litija, štev. 58. Novo pristopilo: Franciška Gregorčič, c. 31296. Mary Vidgar, c. 31297.

Simon Gregorčič, štev. 60. Črstan: Andrej Cesar, c. 19165. Umrl: And Mekins, c. 2449.

Sporta, štev. 61. Novo pristopilo: Neza Semeč, c. 31297.

Briška Sloga, štev. 62. Umrl: Joseph Uri-

ci, c. 19182. Novo pristopilo: Victor Kulesh, c. 31298.

Prvi Maj, štev. 63. Novo pristopilo: Ka-

roščič, c. 31288. Lov, Rosa, c. 31299.

Naprednost, štev. 69. Novo pristopilo: John Lepšek, c. 31300. Tony Lepešek, c. 31302.

Slovenec, štev. 75. Črstan: Mikula Tome-

šek, c. 19050.

Slovenec, štev. 76. Črstan: Nihula Tome-

šek, c. 19051.

Bratstvo, štev. 77. Novo pristopilo: Jennie Homovč, c. 31301. Joseph Kokšek, c. 31305.

Science, štev. 81. Umrl: Barbuk Cukjati,

Štev. 82. Stava Kotar, c. 31307. Joseph Lo-

šek, c. 19140. Novo pristopilo: Frank Slabdi, c. 31308.

Triglav, štev. 82. Novo pristopilo: Frank Dejan, c. 31309. Frank Kortz, c. 31310.

Planina, štev. 83. Umrl: Fr. Mustar, c. 31311.

Matija Žnidarič, c. 31312. Martin Čanič, c. 31314.

Slovenski Drušavec, štev. 85. Črstan: Stan-

ko Skrček, c. 31315. Nova pristopila: Steve Ste-

fan, c. 31316. John Kajber, c. 31316. John Lewček, c. 31317.

Štev. 87. Črstan: Jos. Pličik, c. 26127.

Debit Bratje, štev. 88. Črstan: Frank Glu-

ček, c. 18021. Novo pristopilo: Ivan Milos, c. 31312. Joseph Dolenc, c. 31319. Blaž, Kralj,

c. 31320. Jacob Skerl, c. 31321.

Glas Naroda, štev. 89. Črstan: Frank Tur-

kali, c. 13961. Novo pristopilo: John Dra-

žnik, c. 31322.

Rozina Dolina, štev. 92. Črstan: Frank Be-

čnik, c. 26229. Novo pristopilo: John Skry,

c. 31323. Ljija, štev. 95. Novo pristopilo: John Se-

neca, c. 31324.

Krim, štev. 97. Umrl: John Rulič, c. 21794.

Slovenski Rudar, štev. 98. Novo pristopilo:

Joseph Smarek, c. 31325.

Trdnjava, štev. 101. Črstan: Nick Kovač, c. 29514.

Štev. 102. Črstan: Teresija Wahter,

c. 19012.

Jutranja Zora, štev. 103. Novo pristopila:

Angelus Ajnik, c. 31326.

Zavedno Slovence, štev. 104. Novo pristopilo:

Albert Rahočnik, c. 31327.

Jutranja Zora, štev. 105. Novo pristopila:

Frances Grohar, c. 31328.

Georgije, štev. 106. Novo pristopilo: Pe-

ter Merovč, c. 31329. Franjo Kozelj, c. 31336. Mike Marinčič, c. 31327.

Zvezda Detroitskih Slovencev, štev. 121.

Joseph Fabac, c. 31338. Joseph Tanke, c. 31339.

Groz, štev. 122. Novo pristopilo: Anton Rožman, c. 31340. Jacob Kotar, c. 31341.

Mednarodna Zvezda, štev. 123. Novo pristopilo:

Jan Zupančič, c. 31344. Frank Širc,

c. 31345. Frank Košir, c. 31346. Frank Ra-

taid, c. 31347.

Primož Trubar, štev. 128. Novo pristopilo:

William Tafant, c. 31348.

Evelež, štev. 130. Novo pristopila: Louise

Černič, c. 31349.

Bratstvo Ljubljanske, štev. 134. Črstan: Frank Bohek, c. 25598. Karl Zor, c. 23772.

Napredno Slovence, štev. 137. Črstan: Anna Horbik, c. 31351.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

Berl. c. 24228. Novo pristopil: Frank Lovčić, c. 31327. Florjan Pugarić, c. 31328. Ivan Lovrenčić, c. 31329. Stevo Šimović, c. 31329. Studentek pod Skalo, štev. 213. Novo pristopil: Mario Žerovnik, c. 31328. Mary Vojs, c. 31328.

Milan, štev. 214. Črtan: Jacob Grum, c. 19581. Martin Antoković, c. 28529. Virginia, štev. 215. Novo pristopil: Josip Strič, c. 31328. Peter Prijanović, c. 31328.

Nataljanka Zarja, štev. 216. Črtan: John Koncet, c. 28281.

Slovenski Gospodar, štev. 217. Novo pristopil: John Mramor, c. 31328. Andy Arsen, c. 31328. Frank Perović, c. 31328.

Toni Zupančič, c. 31328.

Delavski včas, štev. 221. Novo pristopil: Karl Marin Brigand, c. 31329.

Marta, štev. 225. Novo pristopil: Josip Stuš, c. 31329.

Zbudi se Slovan, štev. 226. Umrl: Mihel Božičević, c. 15643.

Utah, štev. 227. Umrl: Frank Kostelic, c. 1973. John Erlich, c. 23862. aRjski Glas, c. 230. Črtan: Imbro Petran, c. 23761.

Strežni Zvezdek, štev. 232. Črtan: Greško Klin, c. 19349.

Cvetlica Naprednosti, štev. 233. Črtan: Frank Jerina, c. 19397.

Bratčica Sloga, štev. 236. Novo pristopil: Matija Vrhovec, c. 31328.

Maj, štev. 240. Črtan: Gjuro Jeličić, c. 28440.

Slovensko Hrvatska Sloga, štev. 241. Črtan: George Matadić, c. 30625. Novo pristopil: Frank Frišan, c. 31329. Milan Črešnič, c. 31329. John Ustop, c. 31329.

Stauntonski Slovenski, štev. 252. Novo pristopil: Frank Lutješ, c. 31329.

Srb za Pravdom, štev. 244. Črtan: Mary Spilić, c. 20451. Novo pristopil: Mijo Tomić, c. 31328. Mata Ravnjak, c. 31329. Fran Ravnjak, c. 31460.

Pravda, štev. 245. Novo pristopil: Blaž Ceban, c. 31440.

Primorska Vila, štev. 251. Umrl: Mike Jurkovič, c. 27116.

Slovenski Bratje, štev. 258. Črtan: Frank Lašić, c. 10664. Novo pristopil: Steven Mišetić, c. 31440.

Hrvatske Vile, štev. 261. Črtan: Ivan Jakovac, c. 22731. Novo pristopil: Frank Jakovac, c. 31403. eLe Jakovac, c. 31404.

Ljubljanski Bratje, štev. 263. Novo pristopil: Joseph Olegovič, c. 31405.

Nanos, štev. 264. Novo pristopil: John Jurkovič, c. 31406.

Zdravni se Trpin, štev. 265. Novo pristopil: John Anderson, c. 31407.

Michiganski Jezero, štev. 266. Novo pristopil: Matija Kerševac, c. 31408. Ema Jelovac, c. 31409.

Slovenci, štev. 267. Črtan: Jernej Čeban, c. 22099.

Slovenska Straža, štev. 269. Novo pristopil: Mike Gasparac, c. 31410.

Nova Sloboda, štev. 271. Črtana: Mary Smek, c. 28271.

Bratstvo, štev. 274. Novo pristopil: Matija Čeban, c. 31411.

Abraski Linovec, štev. 276. Črtan: Matjaž Čeban, c. 31427.

Slovenec v Sili, štev. 277. Novo pristopil: John Baričević, c. 31412. Kata Baričević, c. 31415.

Slovenec, štev. 282. Novo pristopil: Joseph Špacan, c. 31414. Annie Špacan, c. 31415. Anton Judales, c. 31416.

Sloven, štev. 283. Črtan: Frank Zeležnik, c. 22430.

Marinčiči, štev. 286. Črtan: Anton Gesl, c. 28451. Novo pristopil: Stanko Božek, c. 31417. Martin Buković, c. 31418. Mike Pavlič, c. 31419.

Slovenska Gorica, štev. 287. Novo pristopil: Matt Ujević, c. 31420.

Frederickson, štev. 288. Črtan: John Bremekelj, c. 29906. Zmaga, štev. 290. Novo pristopil: Albert Podhrasky, c. 31421. Joseph Kerševac, c. 31422.

Lander Adamčič, štev. 294. Umrl: John Jurkovič, c. 12254.

Zvezda, štev. 297. Črtan: Thomas Jatač, c. 19829.

Slovenčna Gora, štev. 299. Novo pristopil: Frank Trebec, c. 31423.

Napredni Slovenec, štev. 300. Črtan: Sam Dugić, c. 30481. Novo pristopil: Franc Juhar, c. 31424. Andrew Rebec, c. 31425. Matt Juhar, c. 31426. Mijo Sulak, c. 31427.

Slošček, štev. 303. Črtan: Peter Juhar, c. 24932.

Pričnosten, štev. 308. Novo pristopil: Matija Ujević, c. 31428.

Gorjansko Jezero, štev. 308. Črtan: Alojz Kuhar, c. 28906. Novo pristopil: Ladislav Begović, c. 31429. Mata Gašić, c. 31429.

Naprek, štev. 307. Črtan: Mike Tajdel, c. 24960.

Gorska Vila, štev. 309. Novo pristopil: Franjo Dukek, c. 31431. Petra Viček, c. 31432.

Nanos, štev. 310. Novo pristopil: Louis Zekšek, c. 31432. Ema Ječkar, c. 31434.

Brijen, štev. 313. Črtan: Steve Fister, c. 26220.

Buhi, štev. 314. Novo pristopil: Frank Hill, c. 31435.

Canton, štev. 315. Črtan: Ivan Zemšek, c. 25213. Anton Križmančič, c. 25223. Umrl:

Ivan Šmid, štev. 316. Novo pristopil: Franjo Hora, c. 31440.

Reza Naprednosti, štev. 320. Novo pristopil: Tomaž Šmit, Gazboda, c. 31441.

Vila svetega; štev. 323. Umrl: Matija Maršič, c. 22484.

Zvezda, štev. 327. Črtan: Thomas Jatač, c. 19829.

Trockij in Lenin sta se pomirila.

Varšava. — Lenin je nadvaldal

Trockijevo opozicijo proti vseruški konferenci z zastopniki entente in Amerike na Prinčevem otoku. Lenin je mnenja, da je za sovjetsko Rusijo bolje, če sklene mir z zavezniki za vsako ceno in čaka, da socialna revolucija preplavi tudi zaveznische države. Znano je, da je Trockij nasprotoval pogajjanju z Nemci v Brest Litovsku, toda Lenin ga je pregovoril, da je

začasni imperialistični mir bolj od vojne, dokler ne pride revolucija v Saratov, sem izgraševal in poslovil, kaj je resnica na tem, toda ljudje so se mi smejali. Odborniki sojeta -- so se zgražali vsled te novice in dali so takoj iskati lepake, ki so jih nabili po vsem Saratovu, da so ljudje videle, kakšne laži razsirirajo protorevolucionarji in pristaši carizmu o njih. To je bilo ob času, ko je bil anarhistični sojed na krmilu v Saratovu, toda pozneje se je moral umakniti boljševikom. Ker se torej kaj takega ni zgodilo prej, dokler so bili tam anarhisti, se je zgodilo še manj pozneje, ko so prišli boljševiki na krmilo.

Boljševiške čete na zapadu se zdaj pripravljajo na ofenzivo proti Poljski in se bližajo Baranovičem.

Wekerle pride pred sodišče.

Ciril, Švica. — Iz Budapešte poročajo, da bodo hivški ministri predsednik Wekerle, hivški tr-

govski minister Sezerenyi in ostali uradniki stare madžarske vlade postavljeni pred sodišče zaradi nihovih vojnih zločinov.

Španski kabinet padel.

Madrid. — Grof Romanos je zaduji ponedejek podal ostavko z vsem svojim ministrtvom. Kralj je naprosil ministre, da ostanejo na krmilu časa, dokler ni proračun sprejet v parlamentu.

PRIDITE VSI NA VELIKO SLAVNOST

katero priredita dramatični društvi "Triglav" iz Jolieta, Ill., in "Soča" iz La Salle, Ill., v nedeljo večer dne 9. marca 1919 v Slovensko narodnem domu v La Salle, Ill.

VSPORED:

1. Otvoritev slavnosti Lavoslav Zevnik, preds.

"Soče".

2. Govor Martin Rakar, vodja društva "Triglav".

3. Petje, poje pev. zbor "Soča" pod vodstvom g. Ivanusha.

"Kadar mlado leto", mešani zbor.

"Slaviku"; možki zbor.

"Jadransko morje"; možki zbor.

4. Igra "Legijonarji" v štirih dejanjih v prizori društva "Triglav" iz Jolieta, Ill.

5. Pri ti slavnosti sodeluje tudi dobro znani Ahačičev orkester iz Jolieta, Ill.

Uljudno vabimo vse slavno občinstvo domač in vseh bližnjih okolic, da se mnogoštevilno vdeleže te slavnostne zabave.

Na svidenje vabi društ. Triglav in Soča.

Vsi na slavnost!

ODBOR!

POZOR ROJAKII!

Čenjenim rojakom v Chisholm, in bližnji okolici se naznamo, da sva vstanovila novo grocerisko prodajalno v prostorih John Bartola. Torej se priporočava, da se seznanite z našo novo grocerisko prodajalno. Jamčimo vam, da je naše blago popolnoma sveže, in tudi prodajava po zmerno nizki ceni. Pridite nas obiščite in se prepričajte.

JACOB PETRIČ & THOM MELINKOVIČ,

220 West Lake Street, Chisholm, Minn.

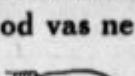
(Feb. 12-19-26)

Slovenski Rudarji!

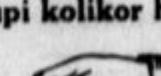
Tu je vaša prilika postati sam svoj gospodar.

Tukaj se vam nudi prilika, da postanete solastnik v eni najboljih premog-rudnika v Ameriki, kjer je ena najboljih premogovih žil od 8 do 10 čevljev visok, čisti premog, dobra streha, z dobrim uhodom, ni vode ni plina. Rudnik je opremljen z dvigalom in se nahaja v New Genova, Fayette County, Pennsylvania.

SLOVENSKI RUDARJI ! ! ! že je čas, da se zdramite in si prihranite nekaj sami zase. Ta rudnik se je organiziral za vas in nihče od vas ne sme izostati, da ne bi postal solastnik. Delnice stanejo 1 po \$50.00 in vsakdo jih lahko kupi kolikor hoče.

Tu je imenik naših delničarjev.

Tony Tursich	John Novak	Felix Hudar	Peter Chesko
Frank Pristavec	Joseph Okieky	Vince Kiss	Mike Sianina
John Svete	Louis Petak	Frank Zahradnik	Jacob Novak
Chas. W. Soika	Mat Silich	Sandor Dely	Andy Yenk
Nick Cindrick	Matey Rudin	Adam Pajška	Tom Vanek
Fred Kaminsky	Ivana Debinc	John Szinkovich	Samuel Spisak
Louis Omerzu	Ben Peretin	George Petty	Joe Ivanicky
Frank Hachevar	Steve Radula	John and Pavline Szabidish	Silvester Letky
Tony Dragar	John Beve	Mike Krevenco	Chas. Mezzak
Louis Cvelbar	Luka Biondic	Marton Falop	Matt Buday
Luka Biondic	Toma Sorc	John Babinecz	Mike Petak
Toma Sorc	John Stoeckacie	Matt Pristavec	Peter Bukovic
John Prince	John Zalar	Steve Komar	Frank Zebrinich
Geo. Studer	Frank Svetec	Anton Koreck	Dorothy Fulton
Joe Turkaly	Matti Hunik	Joe Tentarich	Max W. Steiner
Frank Taufer	Frank Petan	John Pella	John Wallace Fulton
Anton Stritoff	Antonio Santerilli	Joe Lošesany	Lucy Fulton
Alberto Pace	Mike Popovich	Michael and Anna Kosma	Andy Ribar
Frank Steckladic	Joe Yerman	Sam Gaydos	Dudley Electric
Anton Bachany	Anton Bachany	Geo. Kosma	Machine Co
Georg and Sophie Kubovek	Georg and Sophie Kubovek	Paul Bisko	W. E. Dudley

